

Matth. 26 : 36 - 39

Toen ging Jezus met hen naar eene plaats, genaamd Gethsémané, en zeide tot Zijne discipelen: Zit hier neder, totdat Ik henenga en aldaar zal gebeden hebben.

En met Zich nemende Petrus en de twee zonen van Zebedeüs, begon Hij droevig en zeer bangst te worden.

Toen zeide Hij tot hen: Mijne ziel is geheel bedroefd tot den dood toe; blijft hier en waakt met Mij.

En een weinig voortgegaan zijnde, viel Hij op Zijn aangezicht, biddende en zeggende: Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van Mij voorbijgaan; doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt ¹⁾).

Wanneer ons over onze zaligheid gesproken wordt, wijst de Schrift ons drie doeleinden aan. Het eerste is, dat wij bekennen zullen de onwaardeerbare liefde, welke God ons heeft toegedragen, opdat Hij deswege door ons verheerlijkt worde gelijk Hij het waardig is. Het andere, dat wij onze zonden zóó verfoeien zullen als het behoort en oprecht beschaamd worden, opdat wij ons verootmoedigen voor de Majesteit van onzen God. Het derde, dat wij zoozeer onze zaligheid op prijs zullen stellen, dat het ons de wereld doe verzaken en alles wat tot dit wankel leven behoort, en dat wij vervoerd zullen worden door de hemelsche erfenis, welke ons voor zoo duren prijs verworven is. Daarop dus hebben we onzen blik te slaan en al onze zinnen te richten, wanneer ons er melding van gemaakt wordt, hoe Gods Zoon ons vrijgekocht heeft van den eeuwigen dood en ons het hemelleven verworven heeft.

Allereerst moeten wij dus leeren, Gode den lof te brengen, dien

¹⁾ Calv. Opera XLVI, 833—846.

Hij waard is. Feitelijk kon Hij ons wel op een andere manier uit de afgronden des doods verlossen, maar Hij heeft de schatten Zijner oneindige goedheid willen ten toon spreiden, toen Hij Zijn eenigen Zoon niet gespaard heeft. En onze Heere Jezus Christus heeft ons daarin een uitnemend onderpand willen geven van de zorg, Die Hij voor ons had, toen Hij Zich vrijwillig overgegeven heeft in den dood.

Maar nooit zouden wij levendig getroffen worden noch in gloed raken om onzen God te loven, als wij niet anderzijds een onderzoek deden naar onzen eigen toestand, en als in de diepten der hel toeven, wijl wij weten, wat het is Gods toorn te hebben getart en Hem tot doodsvijand te hebben, wijl wij Hem hebben tot een zóó geduchten en verschrikkelijken Rechter, dat het veel beter ware, dat de hemel en de aarde en alle schepselen tegen ons saamspanden, dan Zijne Majesteit te naderen, zoolang Zij ons tegen is. Dus moeten de zondaars doorwond worden door een gevoel en besef van hunne zonden en zichzelf kennen als meer dan ellendig, opdat zij een afschrik hebben van hunnen staat, opdat zij in dien weg weten, hoezeer zij daarvoor Gode gehouden en verplicht zijn dat Hij er medelijden mee heeft en hen ziende in wanhoop heeft willen helpen, hoewel Hij in hen geen enkele waardigheid zag, maar alleen lette op hunne ellenden. Verder is dit er nog, (zooals wij al aangestipt hebben), dat wij, wijl wij hier beneden maar al te vast zitten en, wanneer God ons tot Zich roept, door onze genegenheden en begeerten worden teruggehouden, noodig weten moeten, om het hemellevens te waardeeren gelijk het dat waard is, voor hoe duren prijs het ons is verworven.

En daarom wordt ons hier verhaald, dat onze Heere Jezus Christus niet alleen den dood heeft willen ondergaan en Zich ten offer aanboden heeft om den toorn van God Zijn Vader te stillen, maar, om waarlijk en ten volle onze Borg te zijn, niet geweigerd heeft de angsten te verduren, die bereid worden voor allen, die door hun geweten worden aangeklaagd en zich voor God des eeuwigen doods en der verdoemenis schuldig voelen. Letten wij er dan wel op, dat de Zoon Gods Zich er niet mee vergenoegd heeft Zijn vleesch en bloed ten offer te bieden en aan den dood te onderwerpen, maar dat Hij verder ook heeft willen verschijnen voor den rechterstoel van God Zijn Vader in den naam en als vertegenwoordiger van alle zondaren, bereid zijnde om daar veroordeeld te worden, aangezien Hij onzen last droeg. En wij moeten ons niet schamen, wanneer wij

zien, dat Gods Zoon Zich aan zulk een zwakheid onderworpen heeft. Paulus wekt ons niet zonder reden door zijn voorbeeld op, ons niet te schamen voor de prediking van het kruis, hoewel het dwaasheid is voor sommigen en tot ergernis voor velen. Want naarmate onze Heere Jezus Zich meer vernederd heeft, moeten wij daarin zien, dat de zonden, waaraan wij schuldig waren voor God, niet konden worden teniet gedaan, tenzij Hij in den uitersten nood gebracht werd. En inderdaad, wij weten, dat Hij zwak geworden is, opdat wij door Zijn kracht versterkt zouden worden, en dat Hij al onze belevingen, uitgenomen de zonde, heeft willen doormaken, opdat Hij nu vaardig zou zijn om ons te helpen. Want als Hij niet persoonlijk de vreezen, twijfelingen en de kwellingen die wij doormaken had gevoeld, zou Hij niet zoo genegen zijn om voor ons vol erbarmen te zijn zooals Hij het is. Men zegt, dat een mensch, die niet weet wat honger en dorst is, niet bewogen zal worden door medelijden noch vriendelijkheid jegens dezulken die het doormaken, omdat hij het altijd gemakkelijk gehad heeft en in zijne geneugten geleefd heeft. Nu is het wel waar, dat God, hoewel Hij in Zijn natuur niets van onze belevingen doormaakt, toch niet ophoudt jegens ons vriendelijk te zijn, maar dat is, omdat Hij de fontein is van alle goedheid en barmhartigheid. Echter, opdat wij verzekerd zouden worden, dat onze Heere Jezus Christus onze zwakheden kent om ons er in te hulp te komen en opdat wij te vrijmoediger tot Hem gaan en daar een te vertrouwd adres hebben, zegt de apostel, dat Hij deswege verzocht heeft willen worden gelijk als wij.

Zoo hebben wij dus bij den tekst, dien we gelezen hebben, er op te letten, dat, als onze Heere Jezus gekomen is in die plaats Gethsémané en zoo aan den Olijfberg, dit geweest is om Zich ter vrijwillige offerande aan te bieden. Daarin heeft Hij Zich van Zijn taak en de Hem toevertrouwde opdracht willen kwijten. Want waarom heeft Hij ons vleesch en onze natuur willen aannemen dan om al onze weerspanningheden door Zijn gehoorzaamheid weer goed te maken, om ons bij God Zijn Vader volkomen en volmaakte gerechtigheid te verwerven? En daarom is Hij Zich gaan aanbieden voor den dood, omdat wij in geen anderen weg konden verzoend worden noch den toorn Gods stillen, die door de zonde was opgeroepen, dan door Zijn gehoorzaamheid.

Ziet dan, waarom de Zoon Gods vrijwillig gekomen is op de plaats, waarvan Hij wist dat Judas Hem daar moest vinden. En laten wij dan verstaan, dat, aangezien onze vader Adam ons allen door zijn op-

stand had neergeworpen, Gods Zoon, die het opperst gezag over alle schepselen heeft, Zich heeft moeten vernederen en dienst-knechtsgestalte aannemen, gelijk Hij ook zoowel knecht van God als van al de Zijnen genoemd wordt. Daarom ook zegt de heilige Paulus — aantoonend, waarop wij leunen moeten om, in vol vertrouwen verhoord te zullen worden als Zijn kinderen, te bidden — dat wij door de gehoorzaamheid van onzen Heere Jezus Christus rechtvaardig gerekend worden. Want het is als een mantel om onze zonden en overtredingen te bedekken, zoodat wat ons zou kunnen verhinderen genade te verkrijgen, niet in rekening gebracht wordt voor God.

Maar anderzijds zien wij, dat de prijs onzer verlossing zeer duur geweest is, als onze Heere Jezus Christus zóó beangst wordt, dat hij doodsvreezen doormaakt, zoodat Hij zelfs droppelen bloed zweette; dat Hij daar als 't ware vervoerd is, vragend of het mogelijk was, dat Hij aan zulk een benauwdheid kon ontkomen. Wanneer we dan dat zien, moet het ons wel brengen tot kennis onzer zonden. Er is geen quaestie van, dat wij hier, ons zelf vleierend, indommelen mogen, als wij zien, dat Gods Zoon in zoo'n uitersten nood nederworpen is, dat Hij wel in de diepte der afgronden lijkt te zijn. Als dat maar aan een rechtvaardig mensch was overkomen, ook dan nog zouden wij geroerd moeten worden, aangezien een arme onschuldige tot onze lossing had moeten verduren wat over Gods Zoon gekomen is. Maar ziet nu Hem, Die de fontein des levens is en Zich onderwerpt aan den dood; Hem Die heel de wereld draagt door Zijn kracht en daar verzwakt is; Hem Die de schepselen uitredt uit alle vreeze en zoo'n groote verschrikking heeft te verdragen. Wanneer dat dus ons wordt bekend gemaakt, moeten wij wel meer dan stompzinnig zijn, als niet een ieder tot zichzelf inkeert, en niet, aangeklaagd vanwege zijn zonden en ongerechtigheden, beschaamd wordt voor God dat hij zucht en kermt; en vooral dat wij in dien weg tot God worden gebracht met waar berouw.

Nu is het onmogelijk, dat de menschen zich oprecht tot God bekeeren, tenzij zij in zichzelf veroordeeld worden en vreeze en angst hebben opgevat voor de vervloeking, die hun bereid is totdat zij bij God wederom tot genade komen. Maar om het geheel nog beter te begrijpen wordt gezegd, dat onze Heere Jezus Christus slechts drie van Zijne discipelen meeneemt en het gezelschap vrij ver achterlaat; en ook die drie voert Hij niet met Zich mee, maar Hij bidt tot God Zijn Vader in de eenzaamheid. Wanneer we dat zien,

moeten wij opmerken, dat onze Heere Jezus geen enkelen metgezel heeft gehad, toen Hij Zich ten offer voor ons aangeboden heeft, maar zelf voltooid en volbracht heeft, wat tot onze zaligheid was vereischt. En zelfs wordt dit ons nog te duidelijker, als de discipelen slapen en maar niet wakker gemaakt kunnen worden, hoewel zij reeds zoovele malen gewaarschuwd waren, dat de ure naderde, waarin onze Heere Jezus moest lijden voor de verlossing van het menschelijk geslacht, en hen nog zoo'n drie, vier uren lang had vermaand, door telkens weer hun te zeggen, dat Zijn dood naderde. Maar hoe dit ook zij, zij laten het niet in te slapen. Daarin wordt ons als in een levende schilderij getoond, dat de Zoon Gods Zelf al onze lasten op Zich heeft moeten nemen, want Hij mocht het niet van elders verwachten. En dit is, opdat wij er toe gebracht zullen worden niet om te zwerven, zooals wij van die arme ongeloofigen zien, die zich niet bepalen kunnen tot onzen Heere Jezus Christus, maar zich verbeelden, dat zij beschermheiligen en voor-spraken noodig hebben, als waren er vele verlossers. En wij zien zelf de lasteringen, die in dat vervloekte pausdom heerschen, dat de verdiensten der heiligen er zijn om den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus te helpen, opdat wij in dien weg kunnen worden bevrijd en kwijtschelding krijgen bij God. Ook al is er (zeggen zij) een algemeene vergeving geweest wat betreft de schuld der erfzonde, en ook der dadelijke zonden, toch moet alles nog vervalscht worden: het bloed van Jezus Christus is niet genoegzaam, als niet de martelaren oververdiend hadden, ook dáár moeten wij onze toevlucht nemen, zal God ons genadig zijn. Wanneer de duivel zich zoo te buiten gegaan is, moeten wij te meer gewaarschuwd zijn om ons te houden bij onzen Heere Jezus Christus, verstaande dat wij in Hem alleen alle volmaking der zaligheid moeten zoeken. Daarom wordt nadrukkelijk in Jesaja gezegd, dat God Zich verwonderd heeft, toen Hij zag, dat er geen hulp van een anderen kant kwam.

Nu wist weliswaar God wel, dat Hij alleen ons heil moest volmaken; maar het staat er zoo, opdat wij beschaamd zijn en niet geveinsdelijk tot hen behooren, als hadden wij zelf iets aangebracht om bij de vergeving onzer zonden te helpen en te bereiken dat God ons in Zijn genade en liefde zou aannemen; opdat wij niet gaan loopen naar alle kanten om middelaars te vinden. Opdat dat alles worde afgesneden, wordt gezegd, dat God Zich met Zijn eigen arm geholpen heeft, en dat Hij door Zijne gerechtigheid alles volbracht

heeft en Hij geen metgezel gevonden heeft. En dat wordt ons nu als zichtbaar voor oogen gesteld, wanneer gezegd wordt, dat drie der discipelen, die nog wel het puikje van allen waren, daar zijn ingedommeld als arme dieren en dat er niets aan hen geweest is dan lompe domheid; hetgeen een tegennatuurlijk monsterachtig ding is geweest, te zien dat zij slapen in zoo'n uitersten nood. Opdat dan ons vertrouwen zich afkeere van alle schepselen en heelemaal besloten zij in onzen Heere Jezus Christus, daarom wordt er gezegd, dat Hij naar voren gegaan is, ten strijde.

Verder, daarin dat Hij Zich richt tot God Zijn Vader, toont Hij ons het geneesmiddel, om ons voor al onze angsten verlichting te brengen, om onze droefheden te verzachten en zelfs om ons er weer bovenop te brengen, wanneer wij als in de diepte zijn neergestort. Want als wij bedroefd en beangst zijn, dan weten we, dat God niet voor niets Vader der vertroosting genoemd wordt. Als wij dan ook daarvan afgeraakt zijn, waar zullen we sterkte vinden dan in Hem? Wij zien intusschen dat Hij Zich geenszins naar Hij van noode had heeft willen sparen. Ziet dan Gods Zoon, Die ons door Zijn voorbeeld leidt tot de ware toevlucht, wanneer wij in droefheid en angst verkeeren.

Maar merken we ook op den vorm van bidden welken Hij gebruikt: *Mijn Vader, als het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij worden weggenomen, of deze drank, want bij wijze van gelijkenis spreekt Hij van kom of glas of kelk; immers de Schrift noemt verdrukkingen bittere dranken, opdat wij weten, dat niets bij toeval gebeurt, maar dat God als een huisvader aan een ieder van Zijn kinderen zijn deel uitreikt, of als een heer aan zijn knechten. Zoo toont God, dat zij door Hem en Zijn hand worden geslagen en gekastijd. En evenzoo, wanneer wij het goede ontvangen, komt dat voort uit Zijn vrijmachtige goedheid, en Hij geeft er ons zooveel van als Hem goeddunkt. Nu, volgens deze gewone spreekwijze zegt onze Heere Jezus, dat de dood Hem een zoo bittere drank is, dat Hij wel zou willen, dat hij van Hem werd weggenomen, al t i j d a l s h e t m o g e l i j k w a s.* Weliswaar zou men hier heel wat vragen kunnen opwerpen, want op 't eerste gezicht zou het kunnen lijken, dat Jezus Christus onze zaligheid vergeten heeft, of wel, dat Hij, den strijd ontvluchtend, ons in het verderf heeft willen laten vanwege den schrik, dien Hij had opgedaan.

Nu zou dat geenszins overeenkomen met hetgeen wij gezegd heb-

ben; en zelfs zou de liefde, die Hij ons betoond heeft, al te zeer verduisterd worden. Maar wij hebben niet van noode ons met zulke fijn uitgesponnen vraagstukken op te houden, omdat wij weten, dat een sterke gemoedsaandoening dikwijls 's menschen geest zoo meevoert, dat hij nergens meer aan denkt, maar, door een vlakbij kwaad benauwd, zich daarop werpt en voor niets anders oog heeft om zich in te houden. Wanneer wij dan zoo meegevoerd worden, wil dat niet zeggen, dat al het overige uit onze harten uitgewischt is en dat wij verder geen enkele aandoening meer hebben. Zoo zal, wie aan eenige benauwing der kerk zal denken, God bidden, alsof de rest van de wereld voor hem niets meer beteekende. Wil dat dan zeggen, dat hij wreed geworden is, dat hij zich niet bekommert om zijn broeders, die noodig hebben, dat men zoo ook voor hen bidt? Heelemaal niet, maar deze aandoening drijft hen voort met zoo'n heftigheid, dat voor een tijd al het overige als uitgeschakeld is.

Mozes bidt om uitgedelgd te worden uit het boek des levens; als wij alles stuk voor stuk willen uitpluizen, zullen we zeggen, dat Mozes tegen God gelasterd heeft, wijl hij spreekt, alsof God veranderinglijk ware. Want zij, die God ten eeuwigen leven heeft uitverkoren, kunnen nooit verloren gaan; het lijkt dus, dat Mozes hier tegen God strijdt, en dat hij Hem gelijk maken wil aan ons, die van raad en voornemen veranderen. En dan, welke eer bewijst hij aan God, wanneer hij weet, dat hij uit het getal Zijner verkorenen is en verstaat, dat God hem van kindsbeen af Zijn merkteeken gegeven heeft, om Hem aan te stellen tot een zoo uitnemende waardigheid, leider van Zijn volk te zijn, en toch vraagt hij als 't ware uitgeschrapd en door God uitgedelgd te worden? en waar komen we dan? Men zou dus heel wat betoogen kunnen houden. Maar de oplossing is gemakkelijk. Mozes, die een zoo brandenden ijver heeft voor het heil des volks, die ook de zoo schrikkelijke dreiging kent welke God met eigen mond had uitgesproken, vergeet voor korten tijd, voor een minuut, zichzelf en begeert slechts zijn volk te helpen. Zoo is het ook met onzen Heere Jezus geweest. Want als Hij honderd, ja een millioen dooden had moeten ondergaan, zeker zou Hij Zich tevoren daarop klaar gemaakt hebben. Maar toch heeft Hij, niet zoozeer voor Zichzelf als wel voor ons, de angsten willen dragen, die Hem zoo diep onderdompelen als wij zien. Maar genoeg hierover.

En nu het tweede: Als men vraagt, hoe Jezus Christus, Die volstrekt rechtvaardig is en Die het vlekkeloos Lam is geweest, Die

zelfs de regel en de spiegel is geweest van alle gerechtigheid, heilichheid en volmaaktheid, een wil heeft, die tegenstrijdig is met den wil van God — het antwoord hierop is, dat God in Zich alle volkomenheid van rechtvaardigheid heeft; de Engelen evenwel, hoewel zij zich voegen naar den wil Gods en er volstrekt gehoorzaam aan zijn, hebben niettemin een afzonderlijken wil. Want omdat zij schepselen zijn, kunnen zij aandoeningen hebben, welke niet passen bij God. Wat ons betreft, die omringd zijn door deze massa zonden, wij zijn zoo grof geworden, dat wij al heel ver van Gods wil afgeraakt zijn. Want in al onze begeerten is een zekere overdrijving, zelfs wordt er dikwijls wederspanningheid in openbaar. Maar als wij den mensch in den staat der rechtheid zien, d.w.z. zonder dit zondebederf, dan zal hij zeker ook nog zijn aandoeningen hebben, die ver van God afstaan, maar daarom zullen zij toch niet zondig zijn. Bijv. wanneer Adam zich niet zoo verdorven had en hij had volhard in den staat en toestand waarin hij was geschapen, zoo had hij toch koude en warmte te verduren gehad en zorgen en vreezen en dergelijke dingen meer.

Zóó stond het ook met onzen Heere Jezus Christus. Wij weten, dat in al zijn zielsaffecten geen vlek noch smet geweest is, maar toch (wijl Hij onze natuur had aangenomen) bleef Hij onderworpen zoowel aan vrees als aan deze ontzetting waarvan nu gesproken is, en aan zorgen en aan dergelijke dingen. Wij kunnen dat in ons zelf niet waarnemen, zooals men in troebel water niets onderscheidt. Daar zijn de menschenlijke aandoeningen, om ons ginds en weder te drijven, om ons zulke emotie's te bezorgen, dat wij noodig door God geschraagd moeten worden; maar die welke de menschen hebben die van Adam afstammen, zijn als een modderpoel, waarin telkens meer onreinheid gemengd wordt, zoodat wij niet kunnen beschouwen, wat deze passie van onzen Heere Jezus Christus geweest is als wij ze afmeten naar ons zelf. Want ook wanneer wij een goed doel hebben en onze genegenheid zal op zichzelf recht zijn en door God goedgekeurd, dan zullen wij nog altijd daarin feilen. Is het niet een goede en heilige zaak dat een vader van zijn kinderen houdt? En toch zondigen wij daarin nog, want er is nooit zoo'n regel en maat als vereischt zou zijn. Want aan al de deugden die in ons zullen kunnen zijn, laat God ons altijd nog gebreken opmerken, opdat alle hoogmoed te beter worde neergeworpen en wij altijd aanleiding hebben het hoofd te buigen, ja van schaamte verlegen te worden waar we zien, dat zelfs het goede bedorven wordt

door de zonde die zóó in ons woont en waarvan wij allen vol en volgepropt zijn.

Verder, wat onzen Heere Jezus Christus betreft (zooals ik al gezegd heb), men moet zich niet verbazen, als Hij (voorzoover Hij mensch was) een wil heeft gehad, onderscheiden van dien van God Zijn Vader. Maar daaruit moet men niet afleiden, dat er eenige zonde of overtreding in Hem geweest is. Zelfs zien wij (zooals ik al aangeroerd heb) daarin de onwaardeerbare liefde die Hij ons toegedragen heeft, als deze dood Hem zoo verschrikkelijk geweest is en Hij toch Zich vrijwillig er aan onderworpen heeft. En ook, als er heelemaal geen tegenzin was geweest en Hij had zonder tegenspraak dezen drank gedronken, zonder er eenige bitterheid in te proeven, wat was het geweest ons zoo te hebben vrijgekocht? Het zou lijken, dat het slechts een spel was. Maar als onze Heere Jezus Christus zulke angsten verdroeg, is dat een bewijs, dat Hij ons zóó liefhad, dat Hij Zichzelf vergeten heeft en verdragen heeft, dat heel het onweer op Zijn hoofd neerkwam, opdat wij van Gods toorn zouden worden bevrijd.

Nog valt op te merken, dat als de Zoon Gods zóó beangst is geweest, het niet was, omdat Hij uit de wereld moest scheiden; want als er niets geweest was dan de scheiding van lichaam en ziel, met de kwellingen die Hij had te verduren in Zijn lichaam, zou dat Hem zoo bedroefd niet gemaakt hebben. Maar wij moeten letten op den aard van Zijn dood en zelfs komen bij den oorsprong. Want de dood dient niet slechts om den mensch te ontbinden, maar om hem den vloek Gods te doen gewaarworden. Behalve dat God ons uit deze wereld haalt en wij, wat dit tegenwoordige leven aangaat, als 't ware vernietigd worden, is de dood ons als een ingang in den afgrond der hel. Zoo moeten wij dus van God vervreemd en afgesneden worden van alle hoop op zaligheid, wanneer ons gesproken wordt van den dood, tenzij wij dit redmiddel hebben, nl. dat onze Heere Jezus Christus hem voor ons heeft ondergaan, opdat nu de plaag die er in was, niet meer doodelijk zou zijn. Want zonder Hem werden wij zóó door den dood gekwetst, dat er voor ons geen hoop op behoud meer was; maar nu is de punt er afgebroken; zelfs is het gif zoo uitgezuiverd, dat de dood, hoewel ons vernederend, ons nu dient voor medicijn en niet meer doodelijk is, aangezien Jezus Christus al het kwaad, dat er in was, heeft verslonden.

Ziet dus wat wij hebben te onthouden, nl. dat Gods Zoon, uitroepend: **M i j n V a d e r a l s h e t m o g e l i j k i s , d a t**

deze drank van Mij weggenomen worde, niet slechts ziet op hetgeen Hij in Zijn lichaam had te lijden noch op den smaad der menschen noch op het verlaten van de aarde (wat Hem makkelijk genoeg was); maar Hij ziet, dat Hij voor God staat en voor Zijn rechterstoel om rekenschap te geven voor al onze zonden; om daar te zien al de vervloekingen Gods, die bereid zijn. Want wanneer er maar één enkele zondaar was, wat is dan de toorn Gods? Wanneer gezegd wordt, dat God ons tegen is, dat Hij Zijn kracht wil ten toon spreiden om ons neder te storten, helaas, waar blijven wij dan? Maar nu heeft Jezus Christus niet slechts moeten strijden tegen zulk een vrees, maar tegen al de jammeren die men zou kunnen ophoopen. Wanneer wij dan zien, dat God al degenen dagvaardt, die de eeuwige verdoemenis verdiend hebben en die schuldig staan aan zonde, en dat Hij gereed staat om vonnis te vellen gelijk zij het verdiend hebben, wie zal dan al de dooden, de twijfelingen en de vreezen kunnen vatten, die over één apart zullen komen? Welke afgrond zal daarin zijn? Maar Jezus Christus heeft, Hij alleen zonder hulp, zulk een last moeten dragen. Zóó moeten wij de droefheid van Gods Zoon naar haar ware oorzaak schatten, en daarenboven, wij moeten terugkomen op hetgeen reeds aangevoerd is, nl. dat wij eenerzijds moeten verstaan, hoeveel onze zaligheid Hem gekost heeft en hoe dierbaar Hem onze zielen zijn geweest, toen Hij om onzentwil heeft willen komen in zulk een uitersten nood; en verstaande wat wij verdiend hadden, moeten wij beschouwen wat onze staat zou zijn als wij niet door Hem geholpen waren. En toch, laat ons verblijd zijn, ziende, dat de dood geen macht meer over ons heeft om ons te kunnen schaden.

Weliswaar zullen we natuurlijkerwijs altijd den dood vreezen en hem ontvluchten, maar dit is om ons te doen denken aan deze onwaardeerbare weldaad, welke ons door den dood van Gods Zoon is verworven; dit is om altijd ons te doen overdenken, wat de dood in zichzelf is en dat hij den toorn Gods meebrengt en is als de afgrond der hel. Verder, als wij hebben te strijden tegen zulk een vrees, laten we dan weten, dat onze Heere Jezus Christus voor al die vreezen zoo gezorgd heeft, dat wij midden in den dood zelfs met opgeheven hoofd voor God kunnen komen. Weliswaar hebben we ons altijd te verootmoedigen over alle dingen, zooals we al gezegd hebben; het moet wel, dat wij, om onze zonden te haten en er een mishagen in te hebben, door het oordeel Gods geraakt worden om er voor te verschrikken. Maar toch moeten wij het hoofd opsteken, wanneer

God ons tot Zich roept. Ziet dan ook den moed, die aan alle geloovigen wordt gegeven. Zoo zien wij bijv. dat de heilige Paulus zegt, dat Jezus Christus de kroon klaar heeft voor al degenen die Zijn komst verbeiden. Als wij dan ook geen hoop hebben op leven, wanneer wij voor den hemelschen Rechter verschijnen, zullen wij zeker door Hem verworpen worden, en Hij zal ons niet kennen, zelfs ons verloochenen, al doen wij dan ook belijdenis van het Christendom.

Deze verwachting nu van onzen Heere Jezus Christus kan niet bestaan, tenzij wij vastelijk overtuigd zijn, dat Hij zóó tegen de vreezen des doods gestreden heeft, dat wij er in alle geval van zijn bevrijd en de overwinning ons verworven is. En ook al hebben wij nog te strijden, om ons onze zwakheden te doen gevoelen en ons de toevlucht te doen nemen bij God, om altijd ons te trekken tot een oprechte belijdenis onzer zonden, zóó dat God alleen gerechtvaardigd wordt, toch zijn wij niettemin verzekerd, dat Jezus Christus zóó gestreden heeft, dat Hij de overwinning behaald heeft, niet zoozeer voor Hemzelf dan wel voor ons, en dat men niet moet twifelen of in dien weg kunnen wij nu alle zorgen, alle vreezen, alle verschrikkingen te boven komen, en kunnen wij God aanroepen, verzekerd zijnde, dat Hij altijd Zijn armen uitgebreid heeft om ons aan te nemen.

Dat moeten wij dus opmerken, opdat wij weten, dat het niet een bloot bespiegelende leer is, wanneer het geschiedt dat onze Heere Jezus Christus de schrikkelijke vreezen des doods heeft verdragen, aangezien Hij gevoeld heeft, dat Hij daar stond voor onzen Rechter als onze Borg, opdat wij heden uit kracht van dezen strijd de overwinning kunnen behalen over al onze zwakheden en bestendig volharden in de aanroeping van den Naam Gods, niet twijfelend dat Hij ons verhoort en altijd Zijn goedheid gereed heeft om ons bij Zich te ontvangen; en dat wij in dien weg verder trekken zullen door leven en door dood, door water en door vuur, en dat wij gevoelen zullen, dat niet voor niets onze Heere Jezus heeft gestreden om zulk een overwinning te behalen voor al degenen, die tot Hem in geloof zijn gekomen. Dat is het in hoofdzaak, wat we hebben te onthouden.

Intusschen zien we ook, hoe wij tegen onze aandoeningen moeten strijden, en dat het, zonder dat, onmogelijk is ook maar een vinger te bewegen, zonder tegelijk Gods toorn tegen ons wakker te roepen. Want neemt eens onzen Heere Jezus Christus, Die zuiver en gaaf

is, gelijk wij dat reeds hebben verklaard; als men vraagt, hoe Zijn wil is geweest, hij was wel is waar zwak als van een mensch, maar toch niet zondig, zooals van hen die in Adam verdorven zijn, want er is geen zondevlék aan Hem. Wij zien daar dus een mensch, die vrij is van alle zonde. Maar al is dit zoo, Hij moet toch Zichzelf uitvlakken en Zijn krachten inspannen en ten slotte Zichzelf verloochenen en dat alles onder den voet zetten, om Zich jegens God Zijn Vader gehoorzaam te betoonen. Maar nu moeten wij er eens op letten wat het met ons zal zijn. Welke zijn onze aandoeningen? Hoe staat het met onze gedachten? Zij zijn evenzoovele vijanden, die strijden tegen God, zooals de heilige Paulus zegt. Ziet God, Die uitspreekt, dat wij geheel verdorven zijn, en dat al wat de mensch in zijn geest kan verzinnen, slechts leugen en ijdelheid is; zelfs van onze kindsheid af toonen we, dat wij in alle besmetting der zonde geconfijt zijn. Wanneer de kleine kinderen ter wereld komen, laten zij toch niet af, hoewel de boosheid niet aan het licht treedt, slange-tjes te zijn, vol venijn, boosheid en verachting. Dat weten we te zijn van nature; van het begin zelfs af. En wanneer we op leeftijd zijn gekomen, wat is het dan nog met ons? Wij zijn (zooals ik al gezegd heb) zoo boos, dat wij niet op een enkele gedachte kunnen komen, of het zijn evenzoovele weerspannigheden tegen God; dat wij ons niet aan dit of aan dat zouden weten te wijden, of wij dwaalden altijd van den zuiveren regel af, ja zelfs kwamen we als met opzet in botsing met onzen God. Welke strijd is er dan noodig om ons tot het goede te voegen? Als wij zien, dat onze Heere Jezus, in Wien niets was dan oprechtheid en rechtvaardigheid, Zich niet aan God Zijn Vader heeft kunnen onderwerpen zonder Zichzelf te verloochenen, komt het er dan niet op aan, dat wij ons hier heelemaal voor inspannen?

Zoo moeten wij dus leeren dapperder te strijden. En als wij zien, dat wij niets vermogen en veeleer al onze krachten en vermogens neigen tot het kwade en dat wij geen greintje goeds in onze natuur hebben en dat er een zoodanige zwakheid is, dat wij honderdkeer in de minuut overwonnen zullen worden — komen wij dan tot Hem, Die zwak geworden is, opdat wij met Zijn kracht vervuld zouden worden, zooals Paulus erover spreekt. Aangezien dan onze Heere Jezus Christus zóó Zichzelf verloochend heeft, leeren wij dan, als wij van Zijn discipelen willen zijn, desgelijks te doen. En wanneer wij zien, dat wij uit onszelf daar niet komen kunnen maar dat wij altijd tegen den draad in willen gaan, laten we Hem dan bidden,

dat Hij door de kracht van Zijn Heiligen Geest in ons heersche om ons te versterken. Zoo wordt ook gezegd, dat Hij geleden heeft in de zwakheid des vleesches, maar in de kracht Zijns Geestes opgestaan is, opdat wij deelgenoot zullen worden aan den strijd dien Hij heeft doorstaan; en dat wij gevoelen zullen de vrucht en de uitnemendheid Zijner kracht in ons. Dit is het, wat wij in hoofdzaak hebben te onthouden, wanneer er staat, dat Jezus Christus geheel Zijn wil verzaakt heeft om Zich volkomen aan God Zijn Vader te onderwerpen.

Intusschen hebben wij altijd vast te houden, dat de Zoon Gods Zich hier niet slechts voor ons plaatst als voorbeeld en spiegel, maar dat Hij ons wil toonen, hoeveel onze zaligheid Hem gekost heeft. Want de duivel, die de oneindige genade Gods, welke ons in onze verlossing getoond is, wil verdonkeren, heeft gezegd, dat Jezus Christus alleen maar een soort model was van alle deugd. Ziet ook, hoe de schijnheiligen in heel het pausdom kweelen, want ook al weten zij niet uiteen te zetten wat gehoorzaamheid of zelfverloochening is, toch zeggen zij, dat wat de Evangelist verhaalt van Jezus Christus, strekt, opdat wij Hem navolgen en Hem gelijkvormig zijn. Nu is dat wel iets, maar het is niet alles, noch zelfs het voor-naamste. Want dan kon wel een engel gezonden zijn, opdat wij hem zouden nagevolgd hebben; maar wanneer Jezus Christus de Verlosser der wereld is geweest, heeft Hij Zich vrijwillig vernederd en onderworpen aan dezen zoo jammerlijken staat, zooals wij gezien hebben. Wij moeten altijd weten, dat er voor ons, die in ons zelf niets vinden dat ons hoop op behoud kan geven, slechts overblijft, dat wij in Hem zoeken, wat ons ontbreekt. Want nooit zullen wij genade van God verkrijgen noch Hem naderen, tenzij wij als arme bedelaars bij Jezus Christus komen. Hetgeen niet kan geschieden, zolang wij niet onze armoede en onze behoefteigheid hebben leeren kennen; kortom, dat wij in alles te kort schieten.

Ziedaar dan, wat wij moeten onthouden, opdat wij — na te hebben verstaan dat al de volmaaktheid van ons leven is ons jegens God gehoorzaam te betoonen, en dan onze eigen genegenheden en gedachten en alles wat uit onze natuur opkomt te verzaken, om ons naar Hem te voegen; na te hebben verstaan, dat wij God moeten vragen wat wij niet hebben — zullen weten, dat onze Heere Jezus Christus ons hier niet slechts tot een voorbeeld gegeven is, maar dat Hij ons meteen heeft doen zien, dat ons leven, als wij van Hem gescheiden worden, vervloekt moet zijn, en wat den dood betreft,

moeten wij zien de diepten van vervloeking, zien den maalstroom van Gods toorn om ons te verslinden, en niet door één enkele vreeze maar door een millioen vreezen moeten wij worden aangegrepen en dat alle schepselen wraak tegen ons roepen. Dat wij dit dan gevoelen, opdat wij onze zonden kennen en zuchten en in ons zelf beschaamd zijn en begeerte hebben en moed grijpen om tot God te komen met waren ootmoed en berouw. En vervolgens, dat wij prijzen de goedheid en barmhartigheid van onzen God naar zij zich hier vertoont; en dat wij met open mond Hem brengen offerande des lofs, en ons afkeeren van de verlokkingen van Satan, die zijn netten gespannen heeft om ons in de wereld vast te houden. Dat wij zoo ook onze gemakken en geriefelijkheden verzaken, om te verlangen naar die erfenis, welke ons voor zoo duren prijs is verworven.

En aangezien wij aanstaanden Zondag het Heilig Avondmaal hebben te ontvangen en God, na ons het Koninkrijk der hemelen te hebben geopend, ons daar een geestelijk feestmaal aanbiedt — dat wij dan te meer getroffen worden door deze leer. Feitelijk, wanneer wij dagelijks tot onze verkwikking eten en drinken, laat God ons genoegzaam weten dat Hij ons Vader is en zorgt voor deze aardse en bouwvallige lichamen, zoodat wij geen stuk brood kunnen eten, of wij hebben daarin een getuigenis, dat God zorg draagt voor ons. Maar in het Avondmaal is er een bijzondere reden. Want God vult daar niet onzen buik, maar Hij voert ons mee naar het Koninkrijk der hemelen. Hij biedt ons onzen Heere Jezus Zijn Zoon aan tot spijs en drank. En Jezus Christus vergenoegt Zich er niet mee ons aan Zijn tafel te ontvangen, maar Hij wil meteen onze spijs zijn; Hij doet ons daadwerkelijk gevoelen, dat Zijn vleesch ons waarlijk spijs is en Zijn bloed drank. Wanneer wij dan zien, dat onze Heere Jezus zoo vriendelijk ons tot Zich noodigt, moeten wij dan niet meer dan slecht zijn, als wij niet verzaken hetgeen ons van Hem zou afkeeren? En hoewel wij haast schoorvoetend komen, moeten wij toch niet aflaten onszelf vanwege onze zonden te mishagen, om ons te voegen tot Hem en ons in te spannen, zooveel ons mogelijk zal zijn, los te worden van deze wereld en te jagen naar het Koninkrijk der hemelen.

Alzoo dan, dat een ieder beschouwe, waartoe het Heilig Avondmaal ons moet dienen. Want wanneer wij zien, dat onze Heere Jezus Christus ons daar roept om deelgenoot te Zijn van Zijn dood en

lijden, dat wij ons dan verblijden in de vrucht die Hij ons heeft verworven en in dien weg ten volle bekrachtigd worden, dat God ons rekent tot Zijn kinderen en dat wij Hem volmondig als onzen Vader zullen kunnen aanroepen. Laten wij brengen een oprecht geloof, verstaande waarom onze Heere Jezus Christus ons door God Zijn Vader gezonden is, welk Zijn ambt is, en hoe Hij ons nog heden tot Middelaar is, zooals Hij het van alle tijden geweest is. En daarenboven, dat wij trachten, zóó met Hem vereenigd te worden, dat wat ons gezegd is niet slechts voor een ieder van ons zij, maar voor allen in 't algemeen. En dat wij wederzijdsche eendracht en gezamenlijke broederschap hebben, naardien het alzoo is, dat Hij verdragen en gedragen heeft de veroordeeling, die door God Zijn Vader was uitgesproken over ons allen. Dat wij ons dan daarheen uitstrekken en een ieder niet slechts voor zichzelf daar kome (zooals ik gezegd heb), maar dat hij trachte er zijn makkers mee heen te trekken, en dat wij zoo elkander, de een den ander, aansporen om standvastig te wandelen; wij moeten altijd er op zien, dat ons leven als een weg is dien wij moeten afleggen, en dat wij niet halverwege vermoeid moeten ophouden maar vorderen van dag tot dag, en ons inspannen hen nader te brengen die er van verwijderd zijn. Dat dit heel onze vreugde, ons leven, onze roem en ons vergevoegen zij, en dat wij alzoo de een den ander helpen, totdat God ons ten volle tot Zich heeft vergaderd.